

Ravna se dalje trenje pa tudi po načinu gibanja trečih se teles Navadno razločujemo dersavno (derčavno) in valjavno ali takavno gibanje. Sani se lahko dersajo, obla pa se taka po poveršju ali podlagi. Valjavno gibanje se godi, ako se okoli svoje osi gibajoče telo na svoji poti naprej premika; dersavno gibanje pa se zove, ako se telo brez gibanja osi naprej premika. Skušinje uče, da je valjavno trenje slabše, kakor dersavno. Zakaj nek? — (Dalje prih.)

Dopisi in novice.

— **Učiteljsko zborovanje v Kameniku**, 4. julija t. l. Posle 8. ure zbralo se je učiteljstvo v šolskem poslopju in sicer 15 učiteljev in 4 učiteljice, dva učitelja sta zaradi bolezni izostala, en pomožni učitelj pa ni prišel, kakor tudi oo. frančiškani ne. Na dnevnem redu so bile pri takih zborih povsod navadne in tri posebne točke, tako: Čuvstvo zlasti patriotično čuvstvo. Poročevalec L. Zupin. Tednik. Poročevalec A. Javoršek. Gojitev spomina in razuma. Poročevalec A. Gregorin.

Pervosednik imenuje, ko je zbor pozdravil, Fr. Cerarja za svojega namestnika. Pri volitvi zapisnikarjev sta bila izvoljena Fr. Golmayer in gospodična F. Gonse.

Potem poprime pervosednik besedo, daje prijateljske opomine, da naj učitelji skerbé za daljno izobraževanje in poznavanje šolskih postav in ukazov, radi česa naj si krajni šolski svet naroči list »Verordnungsblatt«. Krajni šolski oblasti ne pristoji pravica 3 dni v letu dovoliti proste dni, ampak le v nenavadnih prilikah. Učence za eprostitev pouka naj krajni šolski svet že pred začetkom šole predlaga okrajnemu šolskemu svétu, sam krajni šolski svet ni pooblaščen otrok oprostevati. Učitelj naj pomore krajnemu šolskemu svétu pri sestavi priliminarja, naj mu pojasnuje, kar je potreba za prirast knjig šol. knjižnice in učnih pripomočkov, kateri teh niso za pripravne spoznani, naj se takoj odpravijo; tako naj se tudi ne dopušča otrokom nešolskih knjig s seboj jemati v šolo. Učni in poučevalni načert naj učitelj temeljito prevdari, presodi in sestavi, na čimur pa ne sme učitelj samovoljnih preuredb delati, temuž se mu je obrniti na okrajni šolski svet. Kar se tiče discipline v šoli, je ta po večem dobra, in da dobra ostane ali postane, naj si učitelj izbere pravo stališče, tako da so nanj obrnjene oči vseh učencev; ináč bi pozornost učencev ne bila taka, kakor je želiti, kar uzročuje tudi prepozna hoja otrok v šolo.

Potem prestopi k posameznim učnim predmetom.

Berilne vaje zahtevajo izgledno branje učiteljevo, dobre začetne ter konečne razlage, tudi vmesne obravnave ne smemo opuščati, isto tako ne razlaganja besed. Učenci morajo poznati zaporedno versto misli, da so zmožni jih pri pisnih vajah lepo izverstiti, ktere naj tudi, ako je tvarina primerna, zapisujejo v pismeni obliki. Berilne vaje moralčnega obsega naj se na vsak četert leta razdele in v primernem času beró. Pesmi, pregovori in izreki so jako pripravni za učenje na pamet; pregovori pa pri razlagi potrebujejo dostikrat kake prilicne povesti. Učenci v nižji skupini morajo dobro, oni v višji tudi lepo brati, ter paziti na ločila ali prepone.

Vse ure, ki so odločene jezičnemu pouku, ne smemo v drugo obračati. Govor mora teči v celih stavkih, tako vprašanja in odgovori; pri poslednjih se,

v slučajih, ako bi bilo za uho neprijetno slišati zopetno ponavljanje besedi iz vprašanja odgovori naravnost. Učitelj naj pazi, da bo vprašavno besedo prav rabil na pr.: kdo, kaj, koga? Nikar naj ne pozabi kako marljivo mu je gojiti spisje v raznih oblikah, kakor so popis, povest, pismo i. dr. Popis je po gotovem redu, pa tudi na podlagi drugega popisa lahko sestavi na pr.: Mi imamo pred saboj popis lipe, ki ga lahko spremenimo v popis hrasta. Računstvo poučujemo po knjigah dr. v. Močnika, ktere so za naše šole najpripravnije; toda čuvati se nam je prepogostnega pustega brezduševnega številjenja z golimi številkami, zatoraj je treba uporabljati praktične izgleds.

V realijah se poučuje v zvezi z branjem, počeniši z domačim krajem v rokovem okolišču in njegovej bližini. V zgodovini ne moremo poučevati po načinu, kakor je v rabi v srednjih šolah; v podobah zgodovinskih se jim podaja pouk, ki se lahko i za spisne vaje porabi, tako se združujejo smotri in budi patrijotičen čut do slavne cesarske rodovine, čegar pogoj je, da je učitelj sam uzorni patriot. V dosego tega namena naj si omisli vsaka šola spodobno podobo svitlega cesarja, ki jo lahko o prilikah z venci ozaljša.

Pri pisanji se navadno premalo gleda na pisanje v taktu, in nekatere napake, kakor prekratka pisala in peresna deržala nam je odpraviti, tako morajo biti tablice načertane za pisanje, da se učenci ne privadijo pokvarjenega pisanja.

Risanje se mora slagati z nazorom; podobe ne smejo biti premajhne, ne samo preproge in ploskovni ornamenti, ampak tudi stavbini objekti in obrazci za ženska ročna dela pri deklisah, potem risanje iz spomina in po narekovanji. Koristno je za učitelja in šolo, ako sam zbira naturalije, zlasti merčese, rastlinske liste za risanje, semena, različne persti, lesove; tudi geometrijska telesa si lahko sam, iz terdega papirja napravi.

Dalje stavi nekatere opombe gledé spisovanja uradnih kajig, revizije bukev za revne šolske otroke, in vodstva šolske knjižnice. Poleg tega naj ima vsaka šola, kakor je bilo vže odločeno, tednik za ponavljavno šolo; potreben je tudi šolski pečatnik za poterjila.

Na versto pride izvanredna točka, občutki in patrijotično čuvstvo. Gosp. Zupin predstavlja čutila iz morale, kerščanstva, usmiljenja, ki se pri otrocih pokazuje v vsmiljenju do živali. Pesem, pravi, je vir občutkov, te se pojó pri raznih opravilih in prilikah, one bude čut do pobožnosti, veselja, navdušenosti i. t. d. Za buditev domovinskega čutja ima zgodovina lepe podobe.

Ker se nihče k debati ne oglasi poda gosp. pervosednik še nekatere opombe, kako naj se uterjuje učencem čut za resnično, dobro lepo in za patrijotizem, posebno pa do slavnega vladarja.

O tedniku govori gosp. Javoršek, kako je potreben in koristen, kako naj se vodi, da pa učitelju čsto zapreke redno nadaljevanje ovirajo. Konečno stavi četiri resolucije: 1. Predeli naj bi bili drugačni. (Zbor je ne odobri.) 2. Zapisuje naj se kratko in vezno (bündig.) 3. Pervi razred naj bi imel posebni tednik. (Zbor jo zaverže.) 4. Naj se vanjo pouk vsacega tedna zabileži. (Tako se je tudi do sedaj godilo.) Po tej razpravi govori še gosp. pervosednik ter omenja zaprek rednega nadaljevanja; take so na pr. bolezni, povodnji, in te se zapišejo v predelu za opombe. Dalje pravi: Tednik je slika učiteljeva, tu se vidi kaj je učil, kako je učil, kako je pouk znal združevati? Zato naj bode tednik resničen, ne le na papirju ampak i v djanju, podaja naj lep razgled o pouku, naj bode kratko razumeven in skladen, da se bode nauk v slovnici, pravopisju in spisju medsebeno uzemal in skladal. Gosp. okrajni poglavar je sejo sé svojim pohodom počastil in je po tej točki spregovoril o žužku »kolorado« kteremu slavno ministerstvo svojo pozornost obrača, da bi mu zabranilo prihod v deržavo.

O točki »gojitev spomina in razuma« govori gosp. Gregorin, ozira se na ogledovanje, misel, spomin, premišljevanje in zapominjevanje, združevanje uma in spomina, na pripomočke ki so tej gojitvi pomožni, in priporoča metodo tabelizovanja, ktero je opat iz Šlezije Ignaci Felbiger učil, ko ga je cesarica Marija Terezija poklicala; da bi ji uredil šolske zakone. Ta metoda obstoji v tem, da se bere in na pamet uči iz prvih čerk zaporedno stoječih besed. On jo je priporočal, nek drugi mu je ugovarjal, da je preduhomorna in mehanična, in da je tudi drugi šolski možje ne odobravajo. *) Tako se mu je tudi ugovarjalo, da ne gre, da bi učenci učitelja presojali.

Ko smo še v zastopnike za odbore in deželni šolski zbor izvolili, smo sli k Frelihu na kosilo, ki ima vsako leto o takih prilikah svoje muhe. Popoldne ob treh smo se zopet zbrali v šolski sobi, ker je gosp. Ravnikar vodil praktične vaje v petju. Najprej je z lokom na violini dal učencem glas, da so ga posamežno v grupah in skupno zapeli, baš tako z drugim glasom, terco in potem kvinto više; niže na glas »a, la, učenci smo in pridni smo«. Peli so koliko više, tem glasneje in naopako.

Ko je vaje po škali dokončal pevani po besedah »Povzdignimo krepko glas, zdaj naj poje vsak zmed nas« jih je še učil pesem od kukovice:

Kuku, kuku z gozda doni,
Dajmo plesati, peti skakati,
Pomlad, pomlad bliza se nam.

Pred 5. uro smo zborovanje sklenili in sli pogledat razstavo učnih pripomočkov. Ta je obsegala knjige, risarije, metulje in žuželjke, mineralije, ilustracije iz prirodopisja, geometrijske oblike iz papirja in ženska ročna dela. Pri naslednjih so bile zastopane šole najbolj kameniška (dekliska) pa tudi dekliska dela ljudskih šol v Nevljah, Moravčah in Komendi. Vsa ta razstava ženskih ročnih del je kazala, da se bolj gleda na koristno, nego na potrebno. Zmed vseh ročnih del gre šivanju prvo mesto, a to ni bilo zastopano; pač pa mnogo druge prikazni, ki zlasti za kmetiške ljudi nima skoro nobene veljave, ampak le za srednji stan. Ako se kmetiška gospodinja umé na tkanje, vezenje, in druge take ročnosti, (kakoršni izdelki, da se dragi čas ne trati, kupijo se za nekatere »groše«) ne ume pa čedno zaplate prišiti na raztergano obleko, ter mora za vsako malenkost premeriti pot do švelje, je nevesča v eni najvažni ročnosti za gospodinjstvo. Šivanju gre prvo mesto, tako v bornej koči, kakor v premožnej in varčnej hiši; ženskam pa, ki so od počitka trudne, ni treba znati niti enega, niti drugega. Bukve ali pa zbirke so izložile šole iz Mengša, Doba, Goričice, Kamnika. H koncu smo se tudi kratkočasili z govorjenjem in petjem na telefon.

— Iz seje e. k. dež. šl. sveta dne 11. julija 1878.

Gojenec pripravnice za učiteljišče je bil izključen. —

Nasvêt za umeščenje glavnega učitelja na tukajšnjem moškem in ženskem učiteljišču je bil poslan slavnemu ministerstvu. —

Prošnja učitelja, da bi po njemu izdane poučne bukve bile dopustljive, predložila se je primernim nasvêtom slavnemu ministerstvu. —

Kar se tiče načelnega vodila za milostno ravnanje sè starimi

*) Gruber, učenik na dunajski vzorni šoli (Normalschule) za časa Felbigerja je hotel spraviti ves nauk v tabele, a drugi so zavergli njegovo učavo; istina pa je, da se otroci po tem navodu lahko kaj na spomin nauče, kedar namreč učitelj zahteva, da more v kratkem vsa šola to ali to na pamet znati. Vred.

učitelji in njih zapuščenimi v dotičnih slučajih, ko nastopi za učiteljstvo sposobne učitelje (lehrbefähigte) normalna pokojninska ravnava, napoté se primerni nasvétí deželnemu odboru. —

Zaverne se pritožba šolske občine zoper razsodbo dotičnega okrajnega šolskega sveta zastran splečevanja normalnemu šolskemu zavodu od tega, kar je ostalo na dolgu za šolske davščine leta 1873/74 in 1875. —

Da se nadaré obertnijske nadaljevalne šole v Ljubljani in Rudolfovem in obertnijska risarska šola v Kočevji iz cesar Franc-Jozefove vstanove se oddaje dotičen nasvét krajskemu deželnemu odboru. —

Dvorazredna ljudska šola v Cerkunici se ima z začetkom prihodnjega šolskega leta premeniti v trirazredno in letna plača se določi tretjemu učitelju. Prošnja šolske občine za pripomoč pri zidanju nove šole se odda s primernim nasvétom deželnemu odboru. —

— **Iz štajerskega deželnega šolskega sveta.** Seja od 11. julija. Nekemu okrajnemu šolskemu svetu se je na njegovo vprašanje odgovorilo, da postava ne dovoljuje, da bi se remuneracije katehetom devale v proračun krajnih šolskih svetov, ampak takove izdatke naj poravnajo verske občine. Starostne doklade so dobili učitelji: Srečko Pirc (v Rečici), Franjo Hernavs (v Šoštanj), Josip Slekovec (v Jarenini), Radoslav Uličar (v Polji pri Kozjem), in Ivan Jursa (v Ormužu).

— **Okrajna učiteljska skupščina** za šolske okraje v Celji, Koujicah in v Šmariji skupaj, bode 7. ali tudi še 8. avgusta v šoli v Šent-Jurji na j. z. točno ob 8. uri dopoldne.

Dnevni red: 1. Opazke c. k. šl. nadzornika. 2. Vednostna razprava o kmetijstvu. 3. V čem je in na kaj naj se opira učiteljeva veljava. 4. Kako in zakaj naj učitelj vadi otroke v šoli reda in snažnosti. 5. Izbera in razvrstitev poučne stvarine iz naravoznanstva na jedno, — dva in tri razrednih ljudskih šolah s poučilnim poskusom. 6. Poučilni poskus iz zgodovine. 7. Temeljni pogoji za nadaljevalno spešno poučevanje. 8. Ktere so bile dosihmal zapreke ustanovitvi nadaljevalnic na kmetih in kako bi se zapreke dale odpraviti? 9. O porabi okrajne učiteljske bukvarnice. 10. Poročilo bukvarničnega odseka. 11. Volitve. 12. Nasvétí.

To se obznani učiteljem z ozirom na slavni ministerski ukaz 13. junija 1872, št. 3254. Vsak od konference je obvezan, da izdela najmanj dvoje teh toček in da obznani, katerih pomočnih knjig se je morda poslužil. Pervi nalog, ki se ima izdelovati je imenovan v 5. točki, ovi pod točko 2. je pripuščen izdelovanju na prosto voljo. Izdelki naj se pošiljajo najkasneje 8 dni pred konferenco okraj. nadzorniku v Celje. Poročevalci se bodo imenovali na dan konference. Poročila se ne bodo brala, marveč pripovedovala. Namestni učitelji (suplentje) niso obvezani k pohodu, niti ne dobodo, ako prostovoljno pridejo, potnine. Vendar je njihovemu nadaljevalnemu izobraženju na korist, ako se vdeležo konference, ker se jim s tem daje prilika in spodbuditev v nadaljevalno izobraževanje. Samo ob sebi se pa umeje, da so tudi suplentje obvezani izdelovati pismeno konferenčne vprašanja. —

V zvezi s to konferenco bode tudi razstava učil in šolarskih izdelkov, in šolski vodje brez razločka naj pošljejo v ta namen vse, kar so šolarji izdelali pretečeno leto, n. pr. pisne zvezke, spisne vuje, risanje, rokotvore in dr. do

konca julija t. l. šolskemu vodstvu v Sent-Jurji na j. z. poštne prosto. Predsednik se hoče posebno za to razstavo pobriniti, ogledovalo jo bode tudi občinstvo.

— **Okrajna učiteljska skupščina za Rudolfovo** bode 26. avgusta ob 9. dopoldne. Dnevni red je: 1. Volita se dva zapisnikarja. 2. Opazke c. k. šolskega nadzornika. 3. Razgovor o vprašanih, ki se imajo pisмено izdelati. a) Kaj bi koristilo ako bi učitelj ljudstvo zmnaj šole poučeval — vzlasti v kmetijstvu — kaj šoli posamezno, in kaj splošno, da bi se povzdignilo kmetijstvo na Dolenjskem, kjer je zelo zanemarjeno? b) Na nekaterih zgledih naj se kaže metoda, po kateri se ima poučevati v naravoznanstvu v ljudski šoli, da bode pouk šoli kaj koristil in na drugi strani jezikovi pouk ne obteževal, in kako bi se s poslednjim v najlepše soglasje spravil? c) Zeleti bi bilo razprav, kako se napravijo šolski verti, drevsnice in prirodne zbirke. 4. Razgovor o ukazih došlih v šolskem letu. 5. Obrajt bukvarničnega odseka in volitev novih udov. 6. Nasveti posameznih udov. 7. Volitev dveh poslancev v deželno konferenco. 8. Volitev stalnega odbora, ki pripravlja obravnave prihodnji konferenci.

»L. Ztg. št. 169 dne 26. julija.«

— **I. mestna petrazredna deška ljudska šola** je imela ob začetku leta 446, a na koncu l. 402 (lani 413) učencev. Izmed teh je bilo 389 Slovencev, 30 Nemcev in 3 Italijani. Študentov je bilo 5. Šolnino jih je plačevalo 89 celo, a 45 le polovico, 288 jih je bilo oproščenih. V šolo jih je hodilo prav pridno 364, pridno 35, manj pridno 14, in zanikarno 9. Red z odliko jih je dobilo 77, prvi red 204, drugi red 121, vverstenih ni bilo 17. Verouk je učil vikar Janez Rozman. Podučevali so: Val. Kumer, podučitelj v V., učitelja Jožef Maier in Matej Močnik v IV. in III. razredu, podučitelj Grum v II. razredu, nadučitelj in ravnatelj Andrej Praprotnik v I. razredu. V pripravnici za obertnijsko šolo je bilo o začetku leta 118 a na koncu 109 učencev. Večina njih je le srednje-pridno šolo obiskala. O začetku šolskega leta je bilo iz prvih 3 razredov te šole na drugo mestno šolo premeščenih 88 učencev, in vendar je še bilo v 2. in 3. razredu nad 90 učencev, ker postavno bi jih imelo biti le 80; sicer ima vsaka mestna šola svoj šolski okraj, a druga mestna šola ima za 3 nižje razrede vzporednice, in tako morajo otroci, dasiravno stanujejo v šolskem okraju I. mestne šole iti kje, kamor jih prestavi šolska oblast in kjer je prostor; pretečeno leto se je to zgodilo precej ob začetku šolskega leta, kar je na I. mestni šoli učenje zdato zlajšalo.

— **II. mestna petrazredna deška šola.** Letno poročilo kaže 640 učencev (mimo lanskih 625). Prvi trije nižji razredi imajo vzporednice. Učencev je bilo 595 Slovencev, 42 Nemcev in 3 Italijani. Šolnino jih je plačevalo 177 vso in 52 polovico, 411 je bilo šolnine oproščenih. Študentije je imelo 8 učencev. Na koncu leta je bilo 596; napredek je ta-le: 85 jih je dobilo odlični red, 243 prvi a 258 drugi red, neverstenih je bilo 10 učencev. V šolo jih je hodilo prav pridno 548, pridno 52, pa 20 manj pridno in zanikarno. Šolarska bukvarnica je imela 190 knjig, in sicer 135 nemških in 55 slovenskih. V zvezi s to šolo, ki se je začela 1. oktobra 1870, je tudi pripravnica za obertnijsko šolo, vstanovljena 3. maja 1874 leta, in potovalna šola na Mahu, vstanovljena 4. decembra 1873. Napredek in šolsko obiskovanja na pripravnici ni tako redno kakor v vsakdanji šoli. — Potovalna šola na Mahu ima 67 učencev (lani jih je bilo 65), bukvarnica ima 60 slovenskih knjig. Vodja je Belar, verouk je učil vikar Janez Rozman, učenci so dalej: Andrej Žumer, France Raktelj, France Kokalj in Leopold Armic; podučitelji: France Bahovec, Anton Razinger

in Jožef Travnar. Na obertnijski pripravnici sta podučevala Belar in Armic, a na Mahu Razinger. Prihodnje šolsko leto se začneja 16. septembra 1878.

— **Na c. k. moškem in ženskem učiteljsku** in na vadicah je bil sklep 13. p. m. Po zahvalni maši so šli učitelji, učiteljski pripravniki in učenci na vadnici v največo šolsko sobo. Učenci IV. razreda so odpeli pesem, g. ravnatelj Hrovat je bral imena najodličnejših učencev. Potem se je obrnil do učencev in gojencev, ter učencem in gojencem, vzlasti tem, ki se imajo ločiti od zavoda, govoril primerne besede. Cesarska pesem se odpoje in svečanost je bila končana.

— **Srednji šoli**, gimnazija in realka, ste končali tudi 13. p. m. z zahvalno sv. mašo. Gimnazija je imela v začetku leta s privatisti vred 482 učencev, ob koncu pa 431. Kranjcev je bilo 375 (iz Ljubljane 93, Gorenjcev 141, Notranjcev 61, Dolenjcev 77). Izmed teh jih je stanovalo pri svojih starših ali svojcih 165, 56 v Alojzjevišču, 204 pri drugih družinah. Po veri razun 1 protestanta in 1 nezedinjega gerka vsi katoličani. Izverstnih v 2. polletju je bilo 49, s prvim redom 288, z 2. redom 24, s 3. redom 24, neizprašani 4, popravljati jih ima 41; tedaj jih je 324 šolo zveršilo, 93 pa ne. Službo Božjo so imeli ob nedeljah in praznikih v Krizankih in v cerkvi oč. gg. Uršulinaric, ob delavnikih pa le po dvakrat v tednu in sicer le ob gorkem letnem času. K spovedi in sv. Obhajilu so šli le trikrat na leto in čas za to so morali večidel sami loviti.

Prihodnje šolsko leto se prične 16. kim. s sv. mašo. Novi učenci, spremljani od staršev ali njih namestnikov, se bodo zapisovali 12. in 13. kim. Plačati imajo vpisnine 2 gl. 10 kr. pa še učilne potrebe 50 kr., kar se dá nazaj takim, ki poskušnje ne dostanejo. Seboj prineso kerstni list in šolsko spričalo, in 14. kim. morajo opraviti pismeno, naslednje dni pa ustmeno poskušnjo.

— **Izpiti zrelosti** na c. k. moškem učiteljsku. Izmed 15 gojencev IV. leta je dobilo spričalo zrelosti 12, čez dva mesca ponavljajo izpit 3, in 1 unanji čez leto in dan. — Na ženskem učiteljsku. Red z odliko so dobile 4, prvi red jih je dobilo 20, a 4 ponavljajo izpit v dveh mesecih.

— **Okrajni nadzornik za Rudolfovo** je imenovan profesor g. Anton Derganec iz Rudolfovega.

— „**Slovenska Matica**“. Ravno se razpošilja »Letopis Matice Slovenske« za leto 1878. I. in II. del. Uredil dr. Janez Bleiweis. Založila in na svitlo dala Matica Slovenska v Ljubljani. Natisnili J. Blaznikovi nasledniki 1878. 8°. str. 191. Obseg I. snopiča: 1. Običaji slovanski, sp. Fr. Hubad. 2. Življeji človeški in njih vpliv na organizem človeški. Prirodopisno-fiziolozične črtice, sp. dr. J. Bleiweis. 3. Inocencij III. Zgodovinska podoba, po virih sp. Borin. — Obseg II. snopiča: 1. Nebeške komedije (Divina commedia) Dante Alighieri-a I. oddelek: Paklo, po originalu poslov. Jovan Koseski. 2. Staro- in novo-slovenske jezikoslovne črtice, sp. R. B. 3. Drobtinice, sp. J. Navratil.

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. V šolskem okraji Kočevskem. V Ribnici na novo ustanovljeni 2razredni dekliški šoli 1 služba za učiteljice z l. p. 450, a druga l. p. 400 gl. Na 1razrednih šolah na Robu in Reki (Kočevski), Rieg, učiteljske službe l. p. 500 in prosto stanovanje. Na 1razredni ljudski šoli v Morovcah učiteljska služba l. p. 450 gl., prosto stanovanje in nekaj zemljišča. Na 1razrednih ljudskih šolah v Polomu (Ebenthal), Gotenici (Göttenitz) in pri sv. Gregorju učiteljske službe po 450 gl. in prosto stanovanje. Na 4razredni deški šoli v Kočevji dvoje učiteljskih služeb po 400 gl. Na 2razredni dekliški